
Bijeenkomst

Vrouw & Waterdag

30 maart 2006

Reeds drie jaar organiseren de Nederlandse Vrouwenraad en het Watermuseum te Arnhem rond de Wereldwaterdag een nationale Waterdag met een actueel thema. Dit jaar was het thema overgenomen van het vierde Wereld Waterforum (WWF), dat van 16–23 maart 2006 in Mexico gehouden is: Denk mondiaal, handel lokaal (Local Actions for a Global Challenge).

Het ochtendprogramma bestond uit lezingen en workshopinleidingen, waarbij eerst Melanie Schultz van Haegen (staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat) over haar bezoek aan het WWF vertelde en over het Nederlandse beleid in het kader van mondiaal denken. Daarna hebben vrouwen van het Women for Water-partnership hun werkzaamheden op het WWF toegelicht.

In de middag was er voor de aanwezigen een kans zelf in actie te komen in één van de drie workshops. Deze hadden als onderwerpen: Participatie binnen de Kader-

Richtlijn Water (KRW), De nieuwe generatie rivieren (Ruimte voor de Rivier), en de Nederlandse Watervoetafdruk.

De Nederlandse visie op globaal denken

Mevrouw Schultz van Haegen lichtte de Nederlandse overheidsvisie met betrekking tot (internationaal) waterbeheer toe. Bescherming tegen overstromingen is op veel plaatsen in de wereld van levensbelang onder andere in het kader van de klimaatveranderingen. Risicomanagement en evacuatieplannen moeten daarbij duidelijk(er) in beleidsplannen tot uitdrukking komen.

Tevens zijn sanitatie en schoon drinkwater in veel landen nog geen vanzelfsprekendheid. Het is belangrijk dat watervoorziening ten behoeve van drinkwater, huishoudelijke taken en sanitatie in elk land een voor ieder bereikbare sociale voorziening is of wordt. Zo is te voorkomen dat de allerarmsten verstoken raken van de basisbehoefte aan water. Het beschikbare water zal veilig zijn voor de gezondheid en de algemene hygiëne zal verbeteren.

Om dit te bereiken is politieke inzet van belang, evenals betrokkenheid van publiek-private organisaties.

Women for Water-partnership

Het Women for Water partnership (Women for Water, Water for Women, WfWfW) is een internationaal samenwerkingsverband van vrouwenorganisaties.

Internationaal zijn door regeringen principes afgesproken over integraal waterbeheer. Het Women for Water-partnership wil de uitwerking van deze principes bevorderen in het dagelijks leven en participatie stimuleren. Het doet dit door enerzijds samen te werken met regeringen, ngo's en relevante bedrijven, anderzijds door lokale initiatieven te steunen ('grass-roots'-niveau) middels het inschakelen van technische hulp, trainingen, zoeken naar financiële ondersteuning, enzovoorts.

Het WfW-partnership geeft ondersteuning bij waterprojecten in arme landen, waarbij beschikbaarheid van schoon drinkwater en sanitatievoorziening voorop staan. Aangezien vrouwen en meisjes in ontwikkelingslanden de waterdragers zijn en veelal zwaar belast worden door deze taak,

worden zij gesteund bij initiatieven voor schoon drinkwater en sanitatie, waarbij integratie in de gemeenschap voorop staat. Op de Waterdag werden de projecten in de Filippijnen, Roemenië en Suriname belicht. Naast de watervoorzieningen hebben de projecten ook een effect voor de ontwikkeling van de lokale vrouwen(-organisaties) via opbouw van hun kennis en versterking van hun lokale positie. Dit valt onder de streefdoelen van de WfWfW.

Lokaal handelen op de Waterdag

Het thema 'lokaal handelen' is op deze dag vormgegeven door de organisatie van drie workshops. Deze zijn ingeleid door de diverse betrokkenen:

- Kaderrichtlijn Water (Vrouw en Milieu, Syncera, Klimaatverbond);
- Watervoetafdruk (Universiteit Twente, faculteit Multidisciplinair Waterbeheer);
- De nieuwe generatie rivieren (RWS RIZA)

De drie workshops worden hieronder besproken.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

Het thema van de workshop Kaderrichtlijn Water (KRW) was Participatie. Meepraten over de invulling en uitwerking van de Kaderrichtlijn water vindt nu in de diverse stroomgebieden plaats in de vorm van klankbordgroepen. Belangengroepen, zoals overheden, beheerders van natuurgebieden, waterschappen, agrariërs, koepelorganisaties van watersporters, enz. zijn nu vertegenwoordigd in de klankbordgroepen. Diversiteit van de deelnemers is echter belangrijk om een kwaliteitsverbetering te krijgen van de inspraak. Tevens zal de effectiviteit kunnen toenemen en het draagvlak vergroot worden.

Vrouwen inzetten

Door gebruik te maken van bestaande vrouwenorganisaties en -netwerken, waar veel kennis aanwezig is en informatie-uitwisseling plaatsvindt, kunnen kwaliteit en effectiviteit van de inspraak verbeterd worden.

Bovendien zijn wij allen medeverantwoordelijk voor een mate van verontreiniging van water via ons consumptiepatroon. Bewustwording over ons gedrag met en om water -huishoudelijk, in tuin en op straat (auto wassen), maar ook rond oppervlaktewater- is belangrijk. Hoewel iedereen huishoudelijke en lichaamsverzorgingsartikelen gebruikt, zijn vrouwen nog veelal degenen die deze artikelen kiezen en kopen. Veel artikelen kunnen een chemische verontreiniging van afvalwater veroorzaken (diffuse bronnen). Eigen bewustwording en bewustmaking van huisgenoten, familie, collega's en vrienden kan bijdragen aan een gedragsverandering en daarmee aan de

doelstellingen van de KRW.

Er kwam een aantal ideeën uit deze workshop. De participatievorm is nu vrij traditioneel (qua deelnemers en vorm) waardoor slechts een beperkte groep bereikt wordt. Het advies is dan ook andere dan de traditionele groeperingen uit te nodigen en andere vormen te gebruiken om mensen erbij te betrekken (bijvoorbeeld een waterspel, pro-actief gebruik maken van bestaande publiciteitsmiddelen en media)

Watervoetafdruk

Het thema van de workshop Watervoetafdruk was: De Watervoetafdruk van Nederlanders in de wereld. Wat kunnen wij er aan doen?

Bij de productie en/ of teelt van veel consumptiegoederen die wij in Nederland gebruiken wordt veel water gebruikt in de productielanden. Dit watergebruik en de gevolgen voor de lokale ecologie (en daarmee voor de mensen die er wonen) worden niet meegerekend in de prijs. Arjen Hoekstra van de Universiteit Twente: "De watervoetafdruk van een land is de totale hoeveelheid water die wordt gebruikt voor de productie van diensten en goederen, die door de bewoners van het land geconsumeerd worden". Het blijkt dat 82% van de Nederlandse watervoetafdruk buiten de Nederlandse grenzen ligt! Om de nadelige gevolgen voor veel landen met beperkte waterbronnen te beperken zal ons consumptiepatroon moeten veranderen.

Bewustwording loopt als een rode draad door deze workshop. Daarbij is voorlichting op alle niveaus van de bevolking noodzakelijk. Er wordt aangeraden gebruik te maken van allerlei maatschappelijke groeperingen en lesprogramma's voor scholen te ontwikkelen.

Nieuwe generatie rivieren

In de workshop De nieuwe generatie rivieren werden ideeën opgedaan voor de eisen die je zou moeten stellen aan de geplande duurzame hoogwatergeul bij Veessen-Wapenveld (IJssel).

In het kader van de veiligheid tegen (hoog) water wordt al jaren aan alternatieven gewerkt voor het al maar verhogen van de dijken. Deze ontwikkelingen zijn ondergebracht onder het thema 'Ruimte voor de Rivier', zie onder meer www.ruimtevoordevier.nl. Duurzaamheid is tegenwoordig een leidraad bij de projecten: niet alleen het belang van nu meewegen, maar ook aan de toekomst denken. De nieuwe generatie rivieren wordt 'ontwikkeld' met alle relevante duurzame zaken, die voor de mensen (sociaal-cultureel), de economie en de ecologie van belang zijn. Internationaal wordt dit benoemd als de drie P's (People, Profit, Planet). Deze aspecten worden elk weer bekeken vanuit de optiek van veiligheid, ruimtelijke mogelijkheden en de organisatie van de uitwerking.

Een aantal ideeën/ aanbevelingen, die uit de workshop kwamen:

- Creëer draagvlak door de noodzaak van de plannen te nuanceren;
- Laat de betrokkenen meedenken over de feitelijke invulling;
- Denk aan verschuiving van functies, waarbij ook de economische waarde van het gebied behouden kan blijven (in welke vorm dan ook).

De dag werd afgesloten met het voordragen van het gedicht 'De wasvrouw' van Veronica Volkow en de vertoning van de verkorte versie van de film 'Running dry'.

Meer informatie:

www.genderenduurzaamheid.nl

www.womenforwater.org

Het volledige verslag van de Vrouw & Waterdag is tegen kostprijs op te vragen bij de NVR via info@de-nvr.nl o.v.v. Vrouw & Waterdag.

Anke van der Geest

(Foto: Ton van Vliet)